

diskusný stimul poskytol: doc. JUDr. Jozef Čentéš, PhD.

Problémy s vandalizmom a neprístojným správaním fanúšikov na futbalových štadiónoch mali riešiť aj tzv. mobilné súde (ďalej aj „mobilné súde“). Právnu úpravu mobilných súdov ustanovila novela Trestného poriadku č. 93/2010 Z. z. v ustanovení § 248 odsek 1. Podľa tejto novely sa hlavné pojednávanie súdu môže konať priamo a bezodkladne na mieste, kde bol spáchaný prečin. Podmienkou je vhodnosť a účelovosť, resp. uplatňovanie skráteného vyšetrovania. Takýto postup nemožno uplatniť v prípade povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Spomínaná novela nadobudla účinnosť dňom 1. apríla 2010. Podľa mojich vedomostí od účinnosti novely nedošlo doposiaľ k využitiu tzv. mobilných súdov.

Čo je príčinou tohto stavu?

Futbalové kluby argumentujú, že o mobilných súdoch nemajú konkrétne informácie a absentuje vykonávací predpis zo strany Ministerstva spravodlivosti SR. Predpis nemajú ani okresné súde príslušné na rozhodovanie.

Futbalové kluby sa viac orientujú na spoluprácu s políciou pri bezpečnostných opatreniach a na lepšie zabezpečenie disciplíny fanúšikov. Argumentuje sa aj tým, že rýchly trestný proces cez mobilné súde nie je možný a mladistvých výtržníkov paralyzujúcim faktorom je aj zvolenie vlastného obhajcu (advokáta).

Ako ďalej ?

Doterajšie poznatky nasvedčujú tomu, že mobilné súde u nás nemajú zrejme veľkú perspektívu. Okrem dôvodov vyššie uvedených, ktoré spôsobujú v praxi problémy možno tiež argumentovať určitými finančnými nákladmi, ktoré by si vyžadovalo vybudovanie miestností na futbalových štadiónoch. Z praktického dôvodu je naivné predpokladať, že sudcovi stačí prísť na futbalový štadión a hneď môže rozhodovať. Najprv policajt musí vytvoriť spisový materiál, podklady pre ustálenie skutku a identifikáciu páchatel'a a prokurátor musí následne spracovať obžalobu, prípadne podať návrh na vzatie do väzby zadržaného páchatel'a. Až po týchto úkonoch nastupuje sudca pre prípravné konanie, ktorý rozhoduje o návrhu do väzby páchatel'a a má 15 pracovných dní od doručenia obžaloby na prednostné určenie termínu hlavného pojednávania.

Potrebné je však profesionálne zvládnuť celý procesný postup. Prioritne by bolo vhodné stretnutie zástupcov polície, prokuratúry a súdu a posúdiť možný koordinovaný a spoločný postup. Prvé takéto stretnutia zainteresovaných subjektov sa uskutočnilo dňa 26.9.2011 v Bratislave z iniciatívy verejného ochrancu práv. Na tomto stretnutí boli posúdené doteraz uplatňované preventívne a represívne prostriedky, využívané na potieranie násilia na štadiónoch.

Z hľadiska represívnych prostriedkov bola konštatovaná potreba častejšieho využívania inštitútu tzv. zjednodušeného skráteného vyšetrovania (§ 204 Trestného poriadku). Doterajšie poznatky z využívania tohto inštitútu nasvedčujú tomu, že aj v prípadoch rizikových futbalových zápasov je podstatné priamo na riešenie zadokumentovať znaky skutkovej podstaty prečinu a identifikovať osobu podozrivého. Hlavné pojednávanie je možné vykonať aj v budove súdu a to v určenej lehote pre kompetentného sudcu.

Ako potrebné sa javí aj skvalitnenie koordinácie medzi futbalovými klubmi a orgánmi činnými v trestnom konaní.

Zapojte sa aj Vy do odbornej diskusie - vyjadrite svoj názor k tejto, ako aj k iným odborným témam na www.ucps.sk.